

Bajrami proti Albánii, rozsudek ze dne 12. 12. 2006

Stěžovatel: Bajrami

Žalovaný stát: Albánie

Číslo stížnosti: 35853/04

Datum: 12.12.2006

Článek Úmluvy: čl. 11

čl. 12

čl. 13

čl. 17

čl. 29

čl. 34

čl. 35

čl. 41

čl. 6

čl. 8

Rozhodovací formace: Senát

Soud: Evropský soud pro lidská práva

Hesla: kritéria přípustnosti, občanskoprávní řízení, přístup k soudu, respektování rodinného života, spravedlivý proces, vyčerpání vnitrostátních prostředků nápravy

Významnost: 1

EVROPSKÝ SOUD PRO LIDSKÁ PRÁVA

ČTVRTÁ SEKCE

12. prosince 2006

VĚC BAJRAMI

(Rozsudek ve věci Bajrami v. Albánie)

Evropský soud pro lidská práva - Čtvrtá sekce (dále jen „Soud“), zasedající jako senát, který tvořili soudci Sir Nicolas Bratza, předseda, G. Bonello, M. Pellonpää, K. Traja, L. Garlicki, L. Mijovičová a J. Šikuta a dále T.L. Early, tajemník sekce, po projednání na neveřejném zasedání ve dnech 10. října a 21. listopadu 2006 vynesl posledně uvedeného dne následující rozsudek:

POSTUP

1. Případ vznikl na základě stížnosti (č. 35853/04) proti Albánské republice, předložené Soudu podle čl. 34 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) etnickým

- Albáncem z Kosova Agim Bajrami (dále jen „stěžovatel“) dne 27. září 2004.
2. Stěžovatel byl zastoupen E. Muratajovou, advokátkou provozující praxi ve městě Fier. Albánská vláda (dále jen „Vláda“) byla zastoupena svým zmocněncem S. Putem z Ministerstva zahraničních věcí.
  3. Dne 14. března 2005 Soud rozhodl postoupit stížnost Vládě. Podle ustanovení čl. 29 § 3 Úmluvy Soud rozhodl přezkoumat meritum stížnosti současně s její přípustností.

SKUTKOVÁ ZJIŠTĚNÍ

1. Okolnosti případu
2. Stěžovatel se narodil v roce 1964 a žije v Caralavë, v municipalitě Shtime (Kosovo).
3. Dne 28. dubna 1993 se stěžovatel oženil s F.M., albánskou občankou. Z manželství se dne 20. ledna 1997 narodilo dítě I.B. V roce 1998 se stěžovatel s F.M. rozešel.
4. F.M. se spolu se svou dcerou odstěhovala do města Vlora v Albánii ke svým rodičům.
5. Dne 6. května 1999 stěžovatelova manželka, která použila falešné doklady, uzavřela sňatek s jiným mužem, aniž by se předtím se stěžovatelem rozvedla.
6. Ukazuje se, že 15. září 1999 Okresní soud Vlora zrušil druhé manželství F.M. Blíže nespécifikovaného dne F.M. uzavřela manželství s H.I., albánským občanem žijícím v Řecku.
7. Po několik let následujících po uzavření třetího manželství F.M. průběžně vyjížděla do Řecka a svou dceru ponechávala na dlouhá období u svých rodičů ve městě Vlora, nebo ji brala s sebou se souhlasem stěžovatele do Řecka.
8. F.M. a její rodiče zakazovali stěžovateli, aby se se svou dcerou stýkal. Od svého rozchodu s F.M. bylo stěžovateli dovoleno vidět jeho dceru pouze dvakrát, a to v září 2000 a v květnu 2003.
9. Rozvodové a pečovatelské řízení
10. Dne 24. června 2003 zahájil stěžovatel rozvodové řízení před Okresním soudem Vlora.
11. Dne 26. června 2003 požádal stěžovatel Policejní okrsek Vlora, aby zablokoval pas jeho dcery vzhledem k tomu, že jeho manželka plánuje odvézt svou dceru do Řecka bez jeho souhlasu.
12. Navzdory stěžovatelovým žádostem adresovaným Policejnímu okrsku Vlora se ukazuje, že jeho manželka odvezla dne 15. ledna 2004 dítě do Řecka, přičemž použila úřední osvědčení, v němž byla stěžovatelova dcera zaregistrována pod jménem I.M. s použitím příjmení F.M.
13. Stěžovatelova manželka se ústního jednání nezúčastnila. Její otec před soudem jako svědek vypověděl, že jeho vnučka je se svou matkou v Řecku a žije zde jako ekonomický uprchlík.
14. Dne 4. února 2004 Okresní soud Vlora manželství rozvedl. Soud svěřil dítě do péče stěžovateli s odůvodněním, že jeho manželka nemá o život dítěte zájem, že její bydliště není stabilní a že se na dlouhá období od dítěte separuje.
15. Dne 19. března 2004 bylo rozvodové a pečovatelské řízení ukončeno.
16. Exekuční řízení
17. Dne 5. dubna 2004 vydal Okresní soud Vlora příkaz k výkonu rozsudku Okresního soudu Vlora ze dne 4. února 2004.
18. Dne 13. července 2004 Soudní kancelář Vlora stěžovatele informovala, že není možné rozsudek vykonat, jelikož dítě se nenachází v Albánii.
19. Ve dnech 15. srpna 2004 a 13. ledna 2005 se stěžovatel odvolal k albánskému Ministerstvu spravedlnosti, aby mu zajistilo návrat jeho dcery.
20. Dne 11. ledna 2005 otec F.M. při výslechu soudním úředníkem prohlásil, že F.M. a dítě žijí v zahraničí a že on nemá žádné zprávy o jejich pobytu. Soudní úředníci navštívili byt F.M. třikrát mezi lednem 2005 a květnem 2005.
21. V květnu 2005 informovala Okresní policejní stanice Selenice soudní úředníky, že F.M. a její dcera nežijí v Aténách a že otec F.M. se odstěhoval na neznámou adresu v Tiraně.
22. V červenci 2005 informovala soudní kancelář stěžovatele, že za účelem splnění podmínek dvoustranné smlouvy mezi Albánií a Řeckem musí podat žádost a uvést přesnou adresu dítěte v

Řecku.

23. Stěžovatel zaslal četné žádosti albánským úřadům, řeckému velvyslanectví v Albánii, albánskému ombudsmanovi a ombudsmanovi Kosova s cílem obdržet pomoc při zajištění exekuce rozhodnutí o péči o dítě.
24. Trestní řízení ohledně únosu dítěte
25. Dne 14. srpna 2004 dal stěžovatel podnět k trestnímu řízení u Okresního soudu Vlora proti jeho bývalé manželce, kterou obvinil z únosu dítěte.
26. Dne 13. října 2004 Okresní soud Vlora informoval albánského ombudsmana, že u něho nebyla podána žádná obžaloba ohledně únosu stěžovatelova dítěte.
27. Trestní řízení proti A.C.
28. Dne 15. prosince 2003 dal stěžovatel podnět k trestnímu řízení proti A.C., zaměstnankyni Matričního úřadu. Obvinil ji z padělání různých dokumentů, které umožnily F.M. unést I.B. z Albánie, a zejména z padělání dokumentů prohlašujících jeho manželku za neprovdanou a z pozměnění příjmení jeho dcery.
29. Dne 26. ledna 2004 Okresní soud Vlora rozhodl řízení přerušit.
30. Poslední vývoj
31. Dne 22. srpna 2006 informovala vláda Kancelář Soudu, že dne 31. března 2006 Odvolací soud Vlora zrušil rozsudek o péči ze dne 4. února 2004 s odůvodněním, že F.M. nebyla řádně informována o pečovatelském řízení týkajícím se její dcery. Vnitrostátní soud rozhodl postoupit případ Okresnímu soudu Vlora k novému posouzení, takže pečovatelské řízení dosud stále probíhá.
32. Dne 23. srpna 2006, na základě žádosti Kanceláře Soudu, stěžovatel uvedl, že nikdy nebyl informován o zahájení nového řízení, ani o jeho výsledku.
33. Řízení bylo zahájeno advokátem F.M. a proběhlo za nepřítomnosti stěžovatele.
34. Relevantní mezinárodní a vnitrostátní právo
35. Relevantní mezinárodní právo
36. Haagská úmluva o civilních aspektech mezinárodního únosu dítěte
37. V současné době Albánie neratifikovala Haagskou úmluvu ze dne 25. října 1980 o civilních aspektech mezinárodního únosu dítěte.
38. Úmluva OSN o právech dítěte
39. Článek 11 Úmluvy o právech dítěte ze dne 20. listopadu 1989, ratifikované Albánií dne 27. února 1992, vyžaduje, aby smluvní strany přijaly opatření k boji proti nelegálnímu transferu dítěte do zahraničí a jeho nevrácení. Za tímto účelem mají státy podporovat uzavírání dvoustranných a mnohostranných dohod nebo přistupovat k existujícím dohodám.
40. Dvoustranná dohoda o vzájemné pomoci v civilních a trestních věcech mezi Řeckem a Albánií
41. Tato dohoda, podepsaná 17. května 1993, byla ratifikována Albánií na základě zákona č. 7760 ze dne 14. října 1993 a Řeckem na základě zákona č. 2311/1995. Články 2, 3, 23 a 24 dohody dávají možnost ministerstvům spravedlnosti obou smluvních stran spolupracovat při uznávání a exekuci na svých územích konečných rozsudků vnesených orgány druhé strany v civilních, rodinných a obchodních věcech.
42. Relevantní vnitrostátní právo a praxe
43. Občanský soudní řád, který upravuje, inter alia, vykonávání konečných rozsudků, neobsahuje žádná ustanovení specificky aplikovatelná na transfer péče o dítě. V důsledku toho se aplikují mutatis mutandis obecná procesní pravidla o vykonávání rozsudků.
44. V případech, kde rodičovo odmítnutí vyhovět je trestným činem, je třeba věc postoupit orgánům činným v trestním řízení.
45. Nevyhovění konečnému rozhodnutí ohledně péče o děti může být trestné podle článku 127 trestního zákona.

1. Předběžná námitka Vlády
2. Vláda tvrdila, že stěžovatel nevyčerpal vnitrostátní opravné prostředky, které měl k dispozici. Vláda argumentovala, že stěžovatel nenastolil otázku nečinnosti Soudní kanceláře Vlora podle článku 610 občanského soudního řádu. Podle tvrzení Vlády přiznává toto ustanovení jednotlivcům právo napadnout jednání soudních úředníků u okresního soudu. Stěžovatel tudíž nevyužil tento opravný prostředek, přestože se se svými požadavky, v nichž uváděl nečinnost soudních úředníků, obrátil na ministra spravedlnosti a na jiné orgány.
3. Stěžovatel napadl účinnost opravného prostředku, který vláda zmínila. Tvrdil, že dalším odvoláním by nedosáhl základního účelu, a to obnovení styku se svou dcerou. Uvedl, že během dvou let, jež následovala po rozhodnutí o péči, předložil státním orgánům několik stížností. V nich byly obsaženy podněty k zahájení trestního řízení pro únos dítěte a neustálé žádosti o to, aby rozsudek byl urychleně vykonán v zájmu jeho dcery. V důsledku toho stěžovatel uvedl, že tvrzení Vlády jsou neopodstatněná.
4. Soud připomíná, že účelem článku 35 je dát smluvním státům možnost předejít nebo napravit porušování Úmluvy, jež je vůči nim uplatňováno, ještě předtím, než mu jsou tato tvrzení předložena (viz např. *Hentrich v. Francie*, rozsudek ze dne 22. září 1994, Série A č. 296-A, str. 18, § 33 a *Remli v. Francie*, rozsudek ze dne 23. dubna 1996, Reports of Judgments and Decisions 1996-II, str. 571, § 33). Stížnost, jež má být předložena Soudu, musí být tudíž nejprve předložena příslušným vnitrostátním soudům, a to alespoň co do svého obsahu, v souladu s formálními požadavky vnitrostátního práva a v rámci předepsaných lhůt. Nicméně jediné prostředky, jež musí být vyčerpány, jsou takové, které se vztahují k tvrzenému porušení a které jsou současně dosažitelné a dostačující. Existence takovýchto opravných prostředků musí být dostatečně jistá nejen v teorii, ale i v praxi, jinak budou postrádat požadovanou dostupnost a účinnost; je povinností žalovaného státu prokázat, že tyto různé podmínky jsou splněny (viz zejména *Vernillo v. Francie*, rozsudek ze dne 20. února 1991, Série A č. 198, str. 11-12, § 27 a *Akdivar a ostatní v. Turecko*, rozsudek ze dne 16. září 1996, Reports 1996-IV, str. 1210-11, § 65-68).
5. Soud poznamenává, že stěžovatel si stěžoval, že státní orgány nepřijaly nezbytná opatření ke zjištění místa pobytu jeho dcery, aby vyhověly rozhodnutí o péči v jeho prospěch.
6. Stěžovatel obdržel příkaz k vykonání rozsudku ze dne 4. února 2004, v souladu s požadavky vnitrostátního civilního procesu, avšak soudní úředníci jej nemohli vykonat, jelikož stěžovatelova dcera se již nenacházela v Albánii.
7. Soud shledává, že Vláda neodůvodnila své tvrzení, že zmiňovaný opravný prostředek je jak dosažitelný, tak adekvátní k zajištění nápravy tvrzených porušení.
8. Kromě toho Soud poznamenává, že v obdobných případech proti Albánii nalezl, že albánský právní řád je organizován tak, že neupravuje účinné opravné prostředky proti jednáním soudních úředníků, jelikož Ústavní soud konstatoval, že postrádá jurisdikci rozhodnout o žalobách týkajících se řízení o výkonu rozhodnutí a že je tudíž systematicky prohlašoval za nepřípustné (viz *Qufaj Co. V. Albánie*, č. 54268/00, § 41, 18. listopadu 2004). V každém případě je povinností státních orgánů zabezpečit výkon soudního rozhodnutí, jelikož jsou to ony, které mají nezbytné právní prostředky a prameny ke zjištění pobytu dítěte a k zajištění jeho navrácení. Za daných okolností nebylo možné očekávat od stěžovatele, že se bude opakovaně obracet na soudní úředníky nebo že si bude soudu stěžovat na jejich nečinnost za tím účelem, aby byl vykonán rozsudek.
9. Soud tudíž dospívá k závěru, že v relevantní době opravné prostředky zmiňované Vládou neskýtaly stěžovateli rozumné vyhlídky na úspěch.
10. Proto musí být předběžná námitka Vlády zamítnuta.
11. Údajné porušení článku 8 Úmluvy
12. Stěžovatel si stěžoval, že nečinnost albánských orgánů při přijetí nezbytných opatření spojit jej s jeho dcerou v souladu s finálním rozhodnutím znamenala porušení jeho práva na respektování rodinného života upraveného článkem 8 Úmluvy, který zní:

„1. Každý má právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence.

2. Státní orgán nemůže do výkonu tohoto práva zasahovat kromě případů, kdy je to v souladu se zákonem a nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, přecházení nepokojů a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných.“

3. Přípustnost

4. Soud poznamenává, že stížnost není zjevně nepodložená ve smyslu článku 35 § 3 Úmluvy. Soud dále poznamenává, že stížnost není nepřijatelná ani z nějakých jiných důvodů. Proto musí být stížnost prohlášena za přípustnou.

5. Meritum věci

6. Podání stran

7. Stěžovatel si stěžoval, že státní orgány se nesnažily vyvinout úsilí, jaké by se dalo od nich normálně očekávat, aby zajistily, že jeho práva budou respektována. Stěžovatel dále tvrdil, že nezapojení řeckých orgánů při pomoci zjistit pobyt jeho dcery se opíralo o domněnku, že F.M. a její současný manžel pobývají v Řecku nelegálně, a nikoliv o zjištěná fakta.

8. Vláda s těmito argumenty stěžovatele nesouhlasila. Vláda uvedla, že v souladu s pozitivním závazkem zakotveným v článku 8 Úmluvy přijaly státní orgány veškerá možná opatření, jež měly k dispozici, aby opětovně spojily stěžovatele s jeho dcerou. Vláda poznamenala, že v Řecku žije cca 500 000 albánských občanů a že polovina z nich zde žije nelegálně. Proto Vláda nemůže nést odpovědnost za to, že stěžovatel neudal přesné podrobnosti o pobytu své dcery a že nepožádal o přijetí urgentního opatření předtím, než F.M. opustila Albánii a vzala s sebou jejich dítě. Vláda tvrdila, že jelikož nebyla uvedena přesná adresa dítěte a jeho matky v Řecku, bylo použití nástrojů předvídaných ve dvoustranné dohodě mezi Albánií a Řeckem neúčinné (viz výše odstavec 33).

9. Hodnocení Soudu

(a) Obecné principy

50. Soud připomíná, že podstatným účelem článku 8 je chránit jednotlivce před arbitrárním jednáním státních orgánů. Kromě toho existují pozitivní závazky inherentní účinnému „respektování“ rodinného života. V obou souvislostech se musí přihlížet ke spravedlivé rovnováze, jíž musí být docíleno mezi konkurujícími si zájmy jednotlivce a společnosti jako celku; a v obou souvislostech má stát určitý rozsah volné úvahy (viz Keegan v Irsko rozsudek ze dne 26. května 1994, Série A č. 290, str. 19, § 49; Ignaccolo-Zenide v. Rumunsko č. 31679/96, § 94, ECHR 2000-I; Iglesias Gil a A.U.I. v. Španělsko, č. 56673/00, § 49 ECHR 2003-V a Sylvester v. Rakousko, č. 36812/97, 40104/98, § 51, 24. dubna 2003).

51. Pokud jde o závazek státu přijmout pozitivní opatření, Soud opakovaně konstatoval, že článek 8 zahrnuje právo rodiče na přijetí opatření za účelem jeho opětovného spojení s jeho dítětem a povinnost státních orgánů takovému spojení napomáhat (viz, mimo jiné, Ignaccolo-Zenide, citováno výše, § 94; Iglesias Gil a A.U.I., citováno výše, § 48 a Nuutinen v Finsko č. 32842/96, § 127, ECHR 2000-VIII).

52. V případech týkajících se výkonu rozhodnutí v oblasti rodinného práva Soud opakovaně konstatoval, že rozhodujícím je, zda státní orgány přijaly veškerá nezbytná opatření k usnadnění výkonu rozhodnutí, jaká je možné rozumně požadovat za konkrétních okolností každého případu (viz Hokkanen v. Finsko, rozsudek ze dne 23. září 1994, Série A č. 299-A, str. 22, § 58; Ignaccolo-Zenide, citováno výše, § 96; Nuutinen, citováno výše, § 128 a Sylvester, citováno výše, § 59).

53. V případech, jako je tento, je třeba adekvátnost opatření posuzovat podle rychlosti jejich implementace, jelikož běh času má nenapravitelné důsledky pro vztahy mezi dítětem a rodičem, který s ním nežije. Soud poznamenává, že článek 11 Haagské úmluvy o civilních

aspektech mezinárodního únosu ze dne 25. října 1980 (které není Albánie smluvní stranou) vyžaduje, aby soudní nebo správní orgány jednaly urychleně v řízení o navrácení dítěte, přičemž jakákoliv nečinnost trvající více než šest týdnů může zavdat příčinu k žádosti o uvedení důvodů zdržení (viz Ignaccolo-Zenode citováno výše, § 102).

54. Soud rovněž konstatoval, že i když donucovací opatření proti dětem nejsou v této citlivé oblasti žádoucí, nesmí se vylučovat použití sankcí v případě nezákonného jednání rodiče, s nímž děti žijí (viz Ignaccolo-Zenide, citováno výše, § 106).
55. Soud připomíná, že Úmluva musí být aplikována v souladu s principy mezinárodního práva, zejména pak s těmi, které se vztahují k mezinárodní ochraně lidských práv (viz Streletz, Kessler a Krenz v. Německo /GC/, č. 34044/96, 35532/97 a 44801/98, § 90, ECHR 2001-II a Al-Adsani v. Spojené království /GC/, č. 35763/97, § 55, ECHR 2001-XI). Na základě toho se Soud domnívá, že pozitivní závazky, které Úmluva ukládá smluvním státům v záležitosti opětovného spojení rodiče s jeho dětmi, musí být interpretovány ve světle Haagské úmluvy ze dne 25. října 1980 (viz Ignaccolo-Zenide citováno výše, § 95).

(b) Aplikace obecných principů na daný případ

56. Soud zaprvé poznamenává, že je obecně přijato, že vztah mezi stěžovatelem a jeho dcerou spadá do oblasti rodinného života ve smyslu článku 8 Úmluvy.
57. Události posuzované v tomto případě, pokud zakládají odpovědnost žalovaného státu, byly jasným zasahováním do stěžovatelova práva na respektování jeho rodinného života, jelikož nevykonání rozhodnutí o péči zabránilo tomu, aby se těšil společnosti své dcery.
58. Bez ohledu na to, že podle posledních informací bylo zmíněné pečovatelské řízení obnoveno a stále probíhá, Soudu nezbyvá než připomenout, že rozsudek o péči ze dne 4. února 2004 byl v platnosti a zůstal nevykonán po dobu cca dvou let. Proto musí Soud stanovit, zda státní orgány přijaly nezbytná a adekvátní opatření k usnadnění výkonu daného rozsudku.
59. V daném případě Soud připomíná, že řízení o výkonu rozhodnutí ve prospěch stěžovatele již probíhá od dubna 2004. Soud předem poznamenává, že tato situace v žádném případě nevznikla vinou stěžovatele, který se obrátil na státní orgány s tím, aby s tím skoncovaly, a který pravidelně podnikal kroky k zabezpečení navrácení své dcery.
60. Teprve v dubnu 2005, více než rok po přijetí rozhodnutí o péči, soudní úředníci požádali policii, aby jim poskytla informace o pobytu F.M. a její dcery. Zatímco všechny tyto pokusy o výkon rozhodnutí proběhly během čtyř měsíců v roce 2005, nelze stejnou péči vypořádat ve vztahu k rozhodujícímu období následujícímu bezprostředně po rozhodnutí o péči. Jak bylo poznamenáno výše, teprve v lednu 2005 začali soudní úředníci pátrat po pobytu F.M. Dále je třeba poznamenat, že po květnu 2005 nebyly podniknuty žádné kroky.
61. Soud poznamenává, že k ospravedlnění těchto průtahů nebylo podáno žádné uspokojivé vysvětlení. Obdobně vláda nepodala žádné vysvětlení k totální nečinnosti státních orgánů poté, jakmile se ujistily o tom, že F.M. žije v Řecku. V této souvislosti je třeba poznamenat, že stěžovatel i rodina F.M. informovaly státní orgány, a to i při ústním jednání o péči, že F.M. žije v Aténách jako ekonomický uprchlík.
62. Soud se domnívá, že tvrzení Vlády o ilegálním statutu F.M. v Řecku je spekulativní. Státní orgány nepodnikly žádné kroky, aby se pokusily zjistit pobyt F.M. a její dcery od řeckých orgánů, přičemž tuto možnost předvídá dvoustranná dohoda mezi oběma zeměmi.
63. Vláda tvrdila, že nevykonání uvedeného rozhodnutí vyplývalo ze skutečnosti, že dítě již nepobývá v Albánii, a že tato situace byla částečně zaviněna tím, že stěžovatel nepožádal o urgentní opatření v průběhu pečovatelského řízení.
64. Ukazuje se však, že stěžovatelovy pokusy informovat státní orgány o riziku únosu dítěte zůstaly bez povšimnutí. Soud se domnívá, stěžovatelovo opomenutí požádat o mezitímní opatření nezprošťuje státní orgány jejich povinností, pokud jde o výkon rozsudků, jelikož jsou to ony, které vykonávají veřejnou moc a které mají k dispozici prostředky k řešení problémů při

výkonu rozhodnutí. Kromě toho nelze klást za vinu stěžovateli, že se neobrátil se žádostí na řecké soudy, jelikož dvoustranná dohoda v dané záležitosti výslovně vyžaduje zapojení ministerstev spravedlnosti obou zemí při výkonu rozsudků o péči na jejich území (viz výše odstavec 33). Jak již bylo poznamenáno výše, Vláda Soudu uspokojivě nevysvětlila, jaká opatření podnikla, pokud vůbec nějaká podnikla, podle uvedené dohody, aby zabezpečila navrácení stěžovatelovy dcery z Řecka, nebo alespoň ke zjištění pobytu F.M.

65. Soud dále poznamenává, že rozsáhlá legislativní opatření, která byla přijata albánskou vládou za účelem vyhovění principu právního státu, jakož i splnění evropských a mezinárodních smluv, nezahrnují žádné účinné opatření k zabezpečení opětovného spojení rodičů s jejich dětmi v situaci, v jaké se nachází stěžovatel. Zejména neexistuje žádný specifický opravný prostředek k zabránění nebo k potrestání případů únosu dětí z albánského území (viz výše odstavec 33 a násl.). V současnosti není Albánie smluvní stranou výše citované Haagské úmluvy a dosud neimplementovala Úmluvu OSN o právech dítěte z 20. listopadu 1989 (viz výše odstavce 31 a 32).
66. Soud připomíná, že Evropská úmluva o lidských právech neukládá státům povinnost ratifikovat mezinárodní smlouvy. Evropská úmluva o lidských právech však od nich vyžaduje, aby přijaly všechna nezbytná opatření při jejich volbě zajistit práva jednotlivce garantovaná článkem 8 této Úmluvy a aby zabezpečily obnovu spojení rodičů s jejich dětmi v souladu s konečným rozsudkem vnitrostátního soudu.
67. Bez ohledu na to, že Albánie neratifikovala relevantní mezinárodní instrumenty v této oblasti, Soud nalézá, že albánský právní řád v současném stavu nestanovil žádný právní rámec umožňující stěžovateli praktickou a účinnou ochranu, kterou požaduje pozitivní závazek státu zakotvený v článku 8 Úmluvy.
68. Za okolností tohoto případu, i přes rozsah volné úvahy státu v této věci, dospívá Soud k závěru, že úsilí albánských orgánů nebylo ani adekvátní, ani účinné, aby naplnilo jejich pozitivní závazek podle článku 8.
69. Proto byl porušen článek 8 Úmluvy.

III. Údajné porušení článku 6 § 1 Úmluvy

70. Stěžovatel si stěžoval, že albánské orgány nevyhověly konečnému rozsudku, který mu svěřoval dceru do péče. Odvolal se na článek 6 § 1 Úmluvy, který ve své relevantní části stanoví toto:

„Každý má právo na to, aby jeho záležitost byla spravedlivě ... projednána ... soudem, ... který rozhodne o jeho občanských právech nebo závazcích ...“

71. Vláda s tímto argumentem nesouhlasila.
72. Soud poznamenává, že tato stížnost je spojena se stížností posuzovanou výše, takže musí být rovněž prohlášena za přípustnou.
73. Soud připomíná rozdíl v povaze zájmů chráněných články 6 a 8 Úmluvy. Zatímco článek 6 poskytuje procesní pojistku, zejména „právo na soud“ při rozhodování o „občanských právech a závazcích“ jednotlivce, článek 8 slouží širšímu účelu zajišťování řádného respektování, inter alia, rodinného života. Rozdíl mezi účelem sledovaným pojistkami poskytovanými články 6 a 8 může za zvláštních okolností ospravedlňovat posuzování stejné řady faktů podle obou článků (viz např. *McMichael v. Spojené království*, rozsudek ze dne 24. února 1995, Série A Č.307-B, str.57, § 91 a *Sylvester*, citováno výše, § 76).
74. Avšak v daném případě, a s přihlédnutím k nálezu vztahujícímu se k článku 8 (viz výše odstavec 69), se Soud domnívá, že není nutné zkoumat, zda v daném případě byl porušen článek 6 (viz, mimo jiné, *Sylvester*, citováno výše, § 77).
75. Další údajná porušení Úmluvy
76. Stěžovatel si stěžoval s odvoláním na článek 6 § 1 na to, že státní orgány nezahájily trestní řízení proti A.C., který, jak tvrdil, padělal dokumenty, které umožnily jeho bývalé manželce dítě

unést. Závěrem, s odvoláním na padělání rodného listu své dcery, si stěžovatel stěžoval na porušení článků 12, 13 a 17, aniž by uvedl řádné důvody.

77. Pokud jde o stěžovatelovu stížnost podle článku 6 § 1, Soud připomíná, že právo zahájit trestní řízení proti soukromé osobě není Úmluvou garantováno (viz X v. Spolková republika Německo, č. 7116/75, rozhodnutí Komise ze 4. října 1976, Decisions and Reports 7, str. 91 a B.Č. v. Slovensko /dec./), č. 11079/02, 14. března 2006 a také Perez v. Francie /GC/, č. 47287/99, § 70, ECHR 2004-I). Z toho vyplývá, že tato stížnost je inkompatibilní racione materiae s ustanoveními Úmluvy ve smyslu článku 35 § 3 a musí být zamítnuta v souladu s článkem 35 § 4.
78. Pokud si stěžovatel stěžoval na porušení článků 12, 13 a 17 Úmluvy, aniž by uvedl další podrobnosti, Soud se domnívá, že je to zcela neopodstatněné. Tato stížnost musí být tudíž zamítnuta v souladu s článkem 35 § 3 a 4 Úmluvy jako zjevně neopodstatněná.
79. Aplikace článku 41 Úmluvy
80. Článek 41 stanoví:

„Jestliže Soud zjistí, že došlo k porušení Úmluvy nebo Protokolů k ní, a jestliže vnitrostátní právo dotčené Vysoké smluvní strany umožňuje pouze částečnou nápravu, přiznává Soud v případě potřeby poškozené straně spravedlivé zadostiučinění.“

1. Škoda
2. Stěžovatel požadoval částku 10 000 euro (EUR) jako náhradu peněžní škody k pokrytí jeho ztrát na mzdě a ušlého zisku a částku 15 000 EUR jako náhradu morální újmy za stres způsobený v důsledku nevykonání rozhodnutí, podle něhož měl být opětovně spojen se svou dcerou.
3. Vláda nesouhlasila se stěžovatelovým požadavkem, jelikož podle jejího názoru byla stížnost nepřijatelná. Vláda neuvedla žádné argumenty k výši požadovaných částek na úhradu peněžní škody a morální újmy.
4. Soud nenachází žádnou příčinnou souvislost mezi nalezeným porušením Úmluvy a údajnou peněžní škodou; proto tento požadavek zamítá.
5. Pokud jde o morální újmu, Soud nemá důvod pochybovat o tom, že stěžovatel utrpěl určitý stres v důsledku nevykonání zmíněného konečného rozsudku a že by ke spravedlivému zadostiučinění postačil pouhý nálezný porušení Úmluvy.
6. S přihlédnutím k částkám přiznaným ve srovnatelných případech (viz například Ignaccolu-Zenide, citováno výše, § 117; Hokkanen, citováno výše, str. 27, § 77; viz též, mutatis mutandis, Elsholz v. Německo*) /GC/, č. 25735/94, § 71, ECHR 2000-VIII a Kutzner v. Německo, č. 46544/99, § 87, ECHR 2002-I) a při posouzení na základě ekvity, jak vyžaduje článek 44, Soud přiznává stěžovateli z tohoto titulu částku 15 000 EUR.
7. Náklady a výdaje
8. Stěžovatel rovněž požadoval částku 17 000 EUR jako náhradu nákladů a výdajů vynaložených před vnitrostátními soudy a před Soudem.
9. Vláda se k tomuto požadavku nevyjádřila.
10. Podle judikatury Soudu je stěžovatel oprávněn k náhradě svých nákladů a výdajů, pouze pokud bylo prokázáno, že byly skutečně a nutně vynaloženy a že jsou přiměřené co do jejich výše. V daném případě, s přihlédnutím k informacím, jež má k dispozici, a k výše uvedeným kritériím, Soud pokládá za rozumné přiznat stěžovateli z tohoto titulu částku 10 000 EUR.
11. Úroky z prodlení
12. Soud pokládá za vhodné, aby úroky z prodlení měly základ v marginální úrokové míře Evropské centrální banky, k níž by měly být připočteny tři procentní body.

Z TĚCHTO DŮVODŮ SOUD

1. Prohlašuje stížnosti týkající se článku 6 § 1 (nevykonání rozhodnutí) a článku 8 Úmluvy za

přípustné a zbývající stížnosti za nepřipustné;

2. Konstatuje, že byl porušen článek 8 Úmluvy;
3. Konstatuje, že není třeba separátně posuzovat stížnost podle článku 6 § 1 Úmluvy;
4. Konstatuje,

(a) že žalovaný stát je povinen zaplatit stěžovateli do tří měsíců ode dne, kdy se tento rozsudek stane konečným podle článku 44 § 2 Úmluvy, následující částky, které budou převedeny na národní měnu žalovaného státu kurzem aplikovatelným v den vyrovnání:

(i) 15 000 EUR (patnáct tisíc euro) jako náhradu morální újmy;

(ii) 10 000 EUR (deset tisíc euro) jako náhradu nákladů a výdajů;

(b) že po uplynutí výše uvedených tří měsíců až do vyrovnání budou splatné prosté úroky z výše uvedené částky o sazbě rovnající se marginální úrokové míře pro půjčky Evropské centrální banky plus tři procentní body, a to během doby prodlení;

5. Zamítá zbývající část stěžovatelova požadavku na spravedlivé zadostiučinění.

Vyhotovenio v anglickém jazyce a vyhlášeno písemně dne 12. prosince 2006 v souladu s ustanovením 77 § 2 a 3 Jednacího řádu Soudu.

T.L. EARLY

tajemník sekce

Nicolas BRATZA

předseda

*) Viz Výběr z rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve Strasbourgu - Přílohový sešit XLVI/2006, Rozhodnutí ES o stížnosti č. 25738/94, str. 2.